

ПОСТУПНА Олена Вікторівна

д.держ.упр., проф., Національний університет цивільного захисту України (Україна, м. Харків);

СТЕПАНКО Олексій Вікторович

к.держ.упр., Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (Україна, м. Харків)

СОЦІАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ТУРИЗМІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИРІШЕННЯ СУСПІЛЬНИХ ПРОБЛЕМ

Споживачами послуг інклюзивного туризму є, як особи з інвалідністю, так і люди з тимчасовою фізичною обмеженістю, маломобільні групи, особи, які не мають медичних протипоказань до подорожей та особи, які їх супроводжують [1]. Види такого туризму в зарубіжних країнах є різноманітними, а адаптованість усіх елементів туристичної інфраструктури є високою.

Україна має унікальні історико-культурні, природні, географічні, кліматичні ресурси, які можна використовувати для розвитку інклюзивного туризму. Досвід кращих практик, що використовують зарубіжні країни у цьому напрямку, має слугувати прикладом для України, особливо сьогодні, коли внаслідок російсько-української війни, яка триває й досі, категорія інвалідів війни значно зросла.

Соціальні інновації як інструмент вирішення суспільних проблем здобувають усе більш чіткі структурні обриси у сучасному суспільстві. Зауважимо, що поняття «соціальна інновація» вчені трактують по-різному: нові ідеї, концепти; процес здійснення змін; здійснення змін у поведінці людей. У своєму дослідженні ми будемо використовувати більш широке трактування соціальних інновацій – «свідомо організоване нововведення або нове явище в практичній діяльності різних організацій, установ, в політиці держави, що формується на певному етапі розвитку суспільства відповідно до соціальних умов, що змінюються, і що має за мету ефективні позитивні перетворення в соціальній сфері» [3]. У такому разі здійснення соціальних інновацій пов'язують із реалізацією соціальних потреб, зокрема зміни у туристичній сфері, що роблять туристичний продукт більш привабливим і доступним для всіх людей, без винятку.

Інноваційною тенденцією у сучасному сервісному обслуговуванні, здатною вирішити проблему доступності сервісу для людей з обмеженими можливостями, є впровадження концепції універсального дизайну. Ця концепція є фактично стратегією, спрямованою на проектування та наповнення різних типів середовища, продуктів, комунікацій, інформаційних технологій і послуг, для забезпечення доступності та розуміння всіма покупцями, відповідно для загального використання без необхідності адаптації.

Соціальні інновації, що впроваджуються у готельних підприємствах, можна поділити на два види:

- внутрішні – ті, що спрямовані на користь персоналу готельних підприємств: навчання персоналу, програми їх стимулювання, медичне обслуговування (страхування, забезпечення оздоровчими путівками), безкоштовне харчування, транспортне забезпечення, корпоративні заходи, доброзичлива атмосфера;

- зовнішні – ті, що спрямовані на користь суспільства: спонсорство, меценатство, благодійна діяльність, цінова доступність, екологічна концепція готелю, обслуговування людей з інвалідністю та мало мобільних груп населення.

В українському готельному бізнесі можуть бути використані кращі практики соціально-інноваційної діяльності провідних готельних підприємств світу, зокрема такі:

- парк-готель, тобто пансіонат для літніх людей європейського рівня, в якому надають такі соціальні послуги, як: проживання, догляд і лікарська допомога. Послуги включають можливість отримання допомоги медичного персоналу високої кваліфікації; збалансоване, складене на основі рекомендацій дієтолога і індивідуальних смакових переваг, харчування; комфортні, максимально безпечні умови проживання; індивідуальний підхід до кожного постояльця парк-готелю; атмосфера затишку і турботи, спілкування, різноманітні програми та умови для цікавого проведення спільного дозвілля, групові та індивідуальні заняття з психологом; можливість вибору програми перебування відповідно до медичних і соціальних потреб літньої людини, а також його рідних; можливість позбутися відчуття залежності та безпорадності, відчутти себе повноцінною людиною і навіть відкрити в собі нові таланти; проживання в екологічно чистому місці;

- спортивно-реабілітаційний готельний комплекс для людей із вадами здоров'я (наприклад, спортивно-реабілітаційний готельний комплекс для людей із вадами зору);

- соціальна відповідальність турецьких готелів, що спеціалізуються на медичному туризмі (наприклад, готелі Lykia Group почали співпрацювати з медичними установами; партнери програми є Flavius (косметологічний центр) і Interdentalia (стоматологічна лікарня));

- у мережі Тойоко Ін є готелі в яких у всіх номерах можуть зупинитися клієнти, що використовують інвалідні візки;

- в усіх номерах готелів мережі Scandic для людей з особливими потребами передбачені додаткові пристосування. У співпраці з організаціями, що піклуються про людей з обмеженими можливостями, гостями та співробітниками готелів було складено список із 110 пунктів, який назвали стандартом доступності Scandic. Цей стандарт включає всі заходи підтримки таких гостей і є обов'язковим для дотримання при підготовці всіх продуктів і послуг Scandic [2].

Отже, сучасні тенденції світової соціалізації висувають нові вимоги до обслуговування людей з обмеженими можливостями, як неохопленого повним спектром послуг сегмента споживачів у туристичній сфері. Соціальні інновації є

сучасним трендом, який підхоплюють підприємства готельного господарства, отримуючи можливість задовольнити максимальну кількість потенційних клієнтів, включаючи й людей з обмеженими можливостями. Соціально-відповідальне ведення бізнесу надає низку переваг готельним підприємствам, що полягає у збільшенні обсягів реалізації та зміцненні позицій бренду, формуванні високого рівня репутації серед зацікавлених осіб, зменшенні витрат на рекламу та можливості отримати стратегічні вигоди від соціальних інвестицій.

Список використаної літератури

1. Поступна О.В., Іович Р.І. Зарубіжний досвід створення доступного середовища для інклюзивних туристів. Публічне управління в Україні: теорія, практика, інновації (збірник тез наук.-практ. конф. за результатами стажування та практики в органах публічної влади). Харків: Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2020. URL : <https://kbuara.kh.ua/wp-content/themes/kbuara/publications/mk/doc/2-2020/1-2.pdf>

2. Розметова О.Г. Проблеми та перспективи впровадження соціальних інновацій в діяльність підприємств готельного господарства. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2013. № 3. URL : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=561>

3. Труніна І.М., Сосновська Ю.Р. Стан міжнародного туризму для осіб з інвалідністю в Україні. Modern Economics : електронне наукове фахове видання з економічних наук. 2019. № 15. С. 191-195. URL : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6187/1/trunina.pdf>

СУПРУНЕНКО Олена Валентинівна

Комунальний заклад вищої освіти Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія Запорізької обласної ради Педагогічний фаховий коледж
(Україна, м. Запоріжжя)

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Аналіз практичної діяльності застосування фізичних вправ підтверджує, що у дітей з обмеженими можливостями здоров'я заняття фізичною культурою є найбільш ефективним засобом фізичної, соціальної та психічної адаптації.

Тому саме урок фізичної культури є важливим для дітей з особливими освітніми потребами через соціальну адаптацію їх та встановлення ними контактів з іншими дітьми під час ігор, різних ігрових завдань та просто фізичної активності. Урок фізичної культури, як і фізична культура у цілому, покликані забезпечувати фізичний розвиток дитини, загартовувати та сприяти профілактиці різних захворювань. Саме на уроці фізичної культури такі діти мають можливість відновлення опорно-рухового апарату, розвитку фізичних якостей, підвищення функцій можливостей організму, соціальну та емоційну адаптацію, формування необхідних прикладних умінь, щоб використати їх у майбутньому.

Урок фізичної культури вирішує три групи завдань: освітні – формування мінімуму знань у галузі фізичної культури, гігієни, здорового способу життя,